

Metodický list – Miláčky

Vážení a milí pedagogové,

velice vám děkujeme za váš čas, který se svými studenty strávíte přípravou na návštěvu divadla.

Tento metodický list byl vytvořen pro Vás, aby byl Vaším pomocníkem a inspirací – najdete v něm nápady na aktivity PŘED a PO zhlédnutí představení.

Proč věnovat čas přípravě na představení?

Věnovat čas inscenaci ještě před samotnou návštěvou divadla pomáhá studentům vytvořit si intenzivnější a hlubší zážitek z představení. Následná reflexe pomáhá zorientovat se v tématu, v divadelních prostředcích, ve vlastním zážitku a otevírat další témata k zamyšlení. Cílem přípravy a reflexe představení není poučovat anebo informacemi a vysvětlováním zplošťovat zážitek z uměleckého díla. Jde o vzájemnou výměnu podnětů, o diskuzi a o další rozvíjení témat inscenace zajímavými metodami. A také o pomoc divadlo zpřístupnit méně zkušeným divákům.

Jak s metodickým listem pracovat?

Aktivity a cvičení, které najdete v tomto listu jsou řazeny tak, aby na sebe logicky navazovaly (tvořily tak ucelenou lekci) a směřovaly k výslednému celku. V závorce za názvem aktivity vždy naleznete odhadovaný čas, který pro každou aktivitu (diskuzi, úkol, cvičení) předpokládáme. Je však jen na vás, jakou časovou dotaci přípravě věnujete a která cvičení do ní budete chtít zařadit. Aktivity jsou koncipované tak, aby se daly provádět ve školní třídě během jedné 45min vyučovací hodiny.

Základní informace o inscenaci Horáckého divadla Jihlava

Dagmar Fričová: Miláči

Existenciální sitcom.

Jedna rodina. Máma, táta, dcera a syn. Jejich život je plný neřešených záhad a možná i skryté touhy, díky které se vyrovnávají s každodenním životem. Otec pláče, matka bilancuje, syn skrývá tajemství a dcera nechce být matkou. Ve středu rodinných dramát stojí portrét „Dcery národa“ z 19. století Zdeňky Havlíčkové. Jakým způsobem ovlivňuje „Dcera národa“ životy žen v této rodině, kde se všechny jmenují Zdeňka? Je její příběh zrcadlem současné generace?

Miláči jsou pohledem do minulosti i současnosti s důrazem, jak těžké je uniknout osudu a jak moc nás minulost může ovlivňovat v současnosti.

Premiéra 27. dubna 2024 na Velké scéně HDJ.

Délka představení: 2:20 s přestávkou

(upozornění: v inscenaci se kouří a používá stroboskop)

Hrají:

Lenka Schreiberová, Jakub Škrdla, Tomáš Slabiňák, Kristýna Nováková, Taťána Schottnerová, František Mitáš a Svetlana Hruškociová

<https://www.hdj.cz/inscenace/489-milacci#o-inscenaci>

PŘED představením

Národní obrození a Karel Havlíček Borovský (10 min)

Cílem je zopakovat či zorientovat se ve znalostech o národním obrození a osobnosti Karla Havlíčka Borovského.

Pokud jste již se studenty probírali, necháme studenty, aby shrnuli základní fakta. Pokud ne, shrneme studentům základní informace o národním obrození, zejména tu fázi, kdy je Karel Havlíček klíčovou postavou.

Jako opora k představení historické osobnosti nám může sloužit následující odkaz:

<https://www.muzeumhb.cz/objevujte/karel-havlicek-borovsky/>.

Pro zpestření můžeme zařadit 85. díl pořadu Dějiny udatného českého národa:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10177109865-dejiny-udatneho-ceskeho-naroda/211543116230085/>.

Seznamte se se Zdeňkou (20 min)

Studenty rozdělíme do tří skupin, každé skupině přiřadíme jeden z následujících tematických okruhů ze života Zdeňky Havlíčkové. Zadání můžeme rozstříhat a každému dát jeden okruh nebo promítnout na tabuli. Každá skupina dohledá informace a fakta podle svého zadání.

Pro dohledání informací poskytneme studentům následující odkazy:

<https://www.muzeumhb.cz/objevujte/zivot-zdenky-havlickove/>, <https://dvojka.rozhlas.cz/hrdou-dceru-sveho-otce-si-narod-privlastnil-osudove-zeny-zdenka-havlickova-7963324>.

Poté každá skupina odprezentuje zjištěné informace ostatním spolužákům.

Tematické okruhy a bližší zadání:

1. skupina – zpracovává dětství Zdeňky Havlíčkové:

Popište, jaký byl její začátek života, s kým vyrůstala, jak dlouho trávila čas se svými rodiči, s kým později bydlela a proč byla nucena opustit náhradní rodinu.

2. skupina – Zdeňka Havlíčková = Dcera národa:

Popište, co tento titul znamenal a obnášel, jaké konkrétní kroky národ podnikl, aby zajistil Zdeňce blahobyt a popište důvod proč obrozencům tolik záleželo na zviditelnění této ženy.

3. skupina – Vztahy s muži a konec života:

Popište, jací muži se o Zdeňku zajímali, jaký k nim měla vztah. Napište kdy a za jakých podmínek zemřela.

A co o Zdeňce říká autorka divadelní hry Miláčci? (5 min)

Abychom studentům přiblížili, jak autorka textu uvažovala nad osobností Zdeňky a zjistili, čím z jejího života se ve své hře nechala inspirovat, přečteme studentům následující úryvek. Tento úryvek pochází z korespondenční/resp. mailové rozpravy autorky textu Dagmar Fričové a režisérky inscenace Lucie Ferenzové. (tento rozhovor v úplnosti najdete v programu k inscenaci)

Dagmar Fričová (autorka hry Miláčci): Pokud se ještě můžu vrátit k samotné Zdeňce Havlíčkové, on ten její osud je vlastně hrozně podivný. My o ní víme, je to historická osobnost. Zároveň jsem ale tak nějak zvyklí, že historické osobnosti se stanou historickými osobnostmi, jelikož něco tzv. dokázaly, můžeme se vztahovat k jejich odkazu, ať už nějakému dílu, vynálezu, idejím atd. Ale nic z takového u Zdeňky není. Víme o ní, jelikož byla dcerou svého otce a onou Dcerou národa se stala právě díky tomuto faktu a možná také špatnému svědomí českého národa vůči Karlu Havlíčkovi Borovskému. Což tedy sečteno podtrženo je spíš hrozný, než cokoli jiného. Zdeňka sama nevytvořila žádný odkaz, navíc by se dala vést diskuze o tom, jestli by jakožto žena narozená v polovině 19. století mohla nějaký odkaz vůbec vytvořit. Takže tady máme osobnost z druhé poloviny 19. století, o které víme díky a kvůli jejímu otci a která byla pravděpodobně na základě špatného kolektivního svědomí pasována do role Dcery národa, tedy role která měla sloužit nadosobní národní ideji. Zdeňka z toho samozřejmě do značné míry profitovala a dost možná jí i zlepšení životních podmínek prodloužilo o pár let život, navíc se stala bohatou nevěstou a tudíž se zvýšila pravděpodobnost, že se dobře vdá a bude zajištěná. Ale ve chvíli, kdy se zamilovala tzv. do toho nepravého, tedy někoho, kdo byl z národního ideologického hlediska nepřítelem, tak to bylo vnímáno tak, že se zpronevěřila své roli, roli Dceři národa. Tedy nenaplnila očekávání. Ale Zdeňka k téhle roli, která s sebou nesla všechna tato očekávání, přišla náhodou, nijak o tu roli neusilovala. A když se tedy odchýlila od očekávání, pak jí ale čekal poměrně hořký trest, nejen v podobě toho, že se její vztah nemohl vůbec realizovat, to byla jaksi samozřejmost, ale taky v tom, že byla se zpretrhala drtivá většina jejích osobních i společenských vazeb, musela se přestěhovat a do toho se stala objektem pomluv.

Když si to takhle shrneme, tak si pak člověk ale klade otázku, c nám její osud říká? Ukazuje na něco, co nějak souvisí s námi? Na první pohled asi moc ne, ten kontext národního obrození v kombinaci se společenskými normami 19. století, dost vzdálený tomu, co plní naši každodennost. I přes toto všechno se mi zdál osud Zdeňky Havlíčkové nějak dráždivý, právě možná tou svou nepochopitelností a neuchopitelností. A to byl také důvod, proč jsem v něm začala hledat ty paralely se současností, proč jsem se začala dotazovat sebe sama, zda nám vůbec může ten její osud být něčím blízký a nebýt jen zajímavým dobovým obrázkem. Hledala jsem v současných postavách plochy, kde se principy ze Zdenčina, v něčem dost možná ukradeného osudu, zrcadlí.

Rodina dnešní doby (10 min)

Studentům do stejných tří skupin rozdáme pracovní listy – tedy 3 listy – do každé skupiny jeden) a přečteme následující zadání, které budou mít za úkol vypracovat společně. Po vyplnění úkolu si od studentů listy vybereme, protože s nimi budeme pracovat ještě v aktivitě po zhlédnutí představení.

Zadání úkolu:

Napište k jednotlivým členům ideálně fungující rodiny, jací by měli být, aby splňovali společenské normy a ideály. Popište jejich charakterové vlastnosti, rodinné a majetkové zázemí a společenské postavení.

PO představení

1. Rodina z představení (25 min)

Rozdělíme studenty do stejných tří skupin, ve kterých již pracovali na minulých zadáních a znovu rozdáme (zpátky) pracovní listy, které vyplňovali v minulé hodině. Studentům přečteme následující zadání k úkolu, jehož cílem je porovnat představy ideální rodiny (jak je do prac. listu vyplnili v přípravné fázi) s rodinou, která je vyobrazená v inscenaci.

Zadání úkolu:

Vzpomeňte si na rodinu, jejíž příběh jste viděli v divadle. Popište vlastnosti jednotlivých postav, definujte jejich problémy a pokuste se pojmenovat, jak se liší od společenských konvencí.

Nad vypracovanými listy rozvedeme s celou třídou diskusi, ve které je vhodné zaměřit se zejména na stereotypní vnímání tzv. funkční rodiny a sdílet pocity, jak na nás jednotlivé postavy působily.

2. Temnota (10 min)

Nejprve vyzveme studenty, aby říkali asociace, které je napadnou, když se řekne slovo temnota. Poté rozvedeme diskusi, ve které budeme reflektovat temnotu jako metaforu v představení.

Otázky, které je vhodné zahrnout do diskuse:

Co je pro vás temnota? V čem jste ji v představení viděli? Co temnota znamenala pro jednotlivé postavy? Jak byla temnota divadelně znázorněna? Jaké pocity toto znázornění ve vás vyvolávalo?

3. Zamyšlení pro sebe (10 min)

Vyzveme studenty, aby si sami pro sebe písemně odpověděli na následující otázky

(Po jejich zodpovězení můžete studenty vyzvat, zda by někdo chtěl některou ze svých odpovědí sdílet s ostatními.):

Otázky pro zodpovězení:

- Viděl jsi v představení paralely se svým životem? Pokud ano, popiš v čem...
- Jak tě ovlivňují společenské konvence a očekávání?
- Máš také nějaké tajemství, které v sobě schováváš, protože se bojíš, že se setkáš s nepochopením?